

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Maghiarisarea pe căi nouă.

(Urmare.)

„În liceu se propune limba germană, slovacă, franceză și engleză, cea maghiară din contră n'ave un singur profesor. Tinerii maghiari se cualificau pe cale privată, ca se nu-și uite limba maghiară în orașul de încoronare unguresc. Astăzi pe lângă 30,000 de germani, cari sciu unguresc sînt în Pojon 7½ mii unguri genetici, ceva mai mulți ca slovaci în comitatul Pojonului. În Tirnavia nu erau unguri de loc, ea era oraș slovac-german, astăzi locuiesc acolo preste 1½ mii de maghiari.

„Între cele trei libere orașe regesci din comitatul Baciu-Bodrog, toate trei erau în mare parte sërbe. Două din trei părți ai celor 32,984 de locuitori ai orașului Teresiopol erau sërbi, și numai una a treia erau maghiari și sërbi. Astăzi dintre 61,367 de locuitori ai acestui oraș 30,074 — (va se încă aproape jumătate) sînt maghiari, 1479 germani, 325 slovaci, 26,637 sërbi. Maghiarismul întrece pe sərbism, precând înainte cu 50 de ani sèrbii erau în majoritate precumpănitoare.

„Chiar și în Neoplanta cauza maghiarismului dovedesce înaintare. Între 17,000 de locuitori nu era un singur maghiar. După datele cele mai nouă ale consignațiunei în Neoplanta dintre 31,000 de locuitori 6½ mii sînt maghiari, aproape 9000 sërbi și 5000 germani. Înainte cu 50 de ani și acestia (germanii) erau în preponderanță față cu maghiarii. Asemenea s'a maghiarisat și orașul Șombor. Prin ani cei 21,000 de locuitori erau mai toți sërbi, puțin germani, și mai puțin maghiari. Astăzi între 24000 de locuitori din Șombor 5000 sînt maghiari, 2600 germani, 15000 sërbi. Maghiarismul așa dară s'a ridicat deasupra germanismului. Orașul Baia s'a maghiarisat în proporție mai mare. Înainte cu 50 de ani ea era cetate sèrbă-maghiară-germană, astăzi o putem numi curat maghiară. Între 19,000 locuitori numai 2000 sînt germani, 250 sërbi, ceilalți sînt maghiari. Asemenea e și Zenta oraș maghiar, între 21,000 de locuitori maghiarii compun marea majoritate. Numărul locuitorilor maghiari e 18,000, cel al germanilor aproape 500, al sèrbilor aproape 2000.

„Cei 14,652 locuitori din Timișoara înainte cu 50 de ani erau mai toți germani, sërbi și valachi. Maghiarii făceau o mică fracțiune, astăzi maghiarii cu excepția germanilor, au pus sub picior celelalte naționalități; între 33,000 de locuiri 7300 sînt maghiari, 2700 valachi, 1700 sërbi și 18,500 germani.

„În Arad înainte cu jumătate de secol erau valachii în majoritate și germanii erau în majoritate față cu maghiarii. După consignațiunea din 1880 între 35000 de locuitori ai Aradului 19,800 sînt maghiari, 5300 germani, 6400 valachi, 1600 sërbi. Elementul maghiar este prin urmare în majoritate absolută.

„Între 18,000 de locuitori din Oradea mare prin anii 1830 aproape 50 de procente erau maghiari. N'avem însă date sigure despre raportul dintre elementul maghiar și german. Dintre matriculele bisericesci însă se constată că înainte cu 50 de ani locuiau acolo 3600 de valachi. Astăzi sînt în Oradea mare 31,000 de locuitori, și elementul maghiar compune marea majoritate, 26,600. Germanii se mărginesc la modesta cifră de 1000, cei 3,600 de valachi nu numai nu s'au înmulțit, dincontră au scăzut la 2000.

„Aceste date dovedesc, că elementul maghiar a învins preste tot locul în orașe, pre unde a venit în atingere cu germanismul, sərbismul și valachismul. Mai puțin s'au maghiarisat orașele prin ținuturile slovace, însă și aici se poate constata maghiarisare.

„În Solul-vochiu locuiau 580 de maghiari lângă 2500 slovaci, în Trencin 600 maghiari, 2400 slovaci și 1100 germani; în Neutra sînt 3000 maghiari, 3400 slovaci și aproape 2000 germani. În Cașovia numărul maghiarilor este egal cu cel al slovacilor, fie care aproape 10,000, germanii se urcă la 4 mii și câteva sute. În Ujbánya elementul maghiar și german abia se urcă la cifra de 100, și cel slovac e de 4000 de suflete. În Șemnitz și Bélabánya, populația slovacă se urcă la 11,600, maghiarii 1500, germanii asemenea atâția; în Szokolca slovacii sînt în număr de 4400, maghiarii 83, germani 363. În orașul Modern slovacii sînt preste 3000, maghiarii nu chiar 200, germani 800. În Leutschau sînt 3000 de slovaci față cu 600 maghiari și 2100 germani. Slovacii se țin foarte bine chiar și în un oraș maghiar ca Nyiregyháza, unde între 13 mii și câteva sute maghiarii se susțin 8600 de slovaci. Cu toate acestea deși numărul maghiarilor este atât de neînsemnat prin părțile slovace, totuși este câstig pentru maghiarism, căci înainte cu jumătate de sută nu se afla prin aceste părți nici umbră de maghiari.

„În toate orașele patriei statistica naționalității orașelor e în favorul maghiarismului. Dacă luăm de bază 143 de orașe întreagă populațiunea acestor orașe face 2,143,036 de suflete.

După naționalități se imparte populațiunea aceasta în chipul următoriu:

		sau	63	Procente
Maghiari	1,335,014			
Germani	378,121	„	18	„
Slovaci	155,358	„	7	„
Valachi	77,622	„	3	„
Ruteni	3,586	„	0.14	„
Croați - Sërbi	89,208	„	4.—	„
Diversi			4.86	„

Cu totul 100 Procente.

Aceste cifre indigitează calea și mijloacele maghiarisării.

Rassa maghiară cuceresce prin orașe și față cu ea dispar toate naționalitățile. Aici e deci cheia spre problema cea mare a maghiarisării.

(Va urma)

Revista politică.

Sibiu, în 7 Septembrie

Precum ne trezirăm cu insurecțiunea croată ca din senin, așa se vede, că pe neașteptate ne pomenim în pace și în liniște. Vre-o câteva regimente puse în mișcare și insurecțiunea s'a liniștit; nu este însă, după cum dice „P. Ll.“, sugrumată de tot. De aceea în toată monarchia numai dieta galiciă din Lemberg face oare și care sgomot. Polonii cu majoritatea lor precumpănitoare numai cunos margini în triumful lor asupra rutenilor. Acestia, deși puțin, însă în ședința din 17 Septembrie s'au arătat hotărâți a face front majorității polone. În deosebi profesorul Romanciu, care până aci trecea de om moderat, de amic al polonilor și de rutean june a protestat contra espicărilor date de mareșalul țerei în discursul său de deschidere în privința alegerilor din anul acesta. „Nu din incredere față cu polonii au dat alegătorii din comunele rurale voturile lor pentru proprietarii cei mari. Procederile cele fără de exemplu la alegeri arată, că altele au fost influințele.“ Polonii au respins propunerea lui Romanciu prin carea cerea a se cerceta după modul și abuserile comise la alegerile unor candidați poloni.

„P. Ll.“, cărui i se telegrafează dela Agram, că puterea militară dezvoltată a nădușit mișcarea revoluționară, dară n'au sugrumat-o, stăruiesc pe lângă părerile sale, că mișcarea este de proveniență străină. Diarul budapestan ne spune, în ton profetic, că înainte cu trei zile (în 14 Septembrie n.) ar fi dis: „Părerea noastră merge într'acolo, că urătorii turburărilor din Croația, cu știință sau fără de ști-

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare.)

— Pe onoare! Dta juri pe onoare!... Dar dacă nu ești Cristian Goefle, eu nu te cunosc și n'am cuvânt a-ți crede. Decumva ești Cristian Waldo... un om, care precum se dice, poate imita toate glasiurile omenesci... O! veți mă încure; dară am mult necas... și eu totuși mă îndoiesc har Domnului!

— Nu te mai îndoii Margareto, dise Cristian sărind jos; trăsura se opri. Privește-mă și află că bărbatul care ți-a conferit respectul cel mai adênc și devotamentul cel mai absolut este același care-ți jură pe onoarea sa că este adevăratul Cristian Waldo.

Totodată Cristian ridică de pe fruntea sa masca cea de mătăsă, se puse rezolut la lumina felinarului și arătă fața sa, plecându-se cătră oblon. Margareta recunoscând pe amicului său de eri, nă-

duși un țipet de durere prea elocuent poate, și își ascuse fața cu mâinile, precând Cristian, lăsându-și masca eară jos, dispăru în mulțimea servitorilor și a țeranilor adunați să vadă festivitatea.

În curênd el dase de dl Goefle, care avea să fie dus în triumf, deși nu sosise cel dintâiu (el a fost cel din urmă) ci pentru-că făcuse o vitejie neprevădută, apucând în sbor cu biciul său peruca lui Stangstadius, care se aședase în sania lui Larrison, spre necasul tinerului major. De bună seamă, dl Goefle nu o făcuse într'adins; pleasna biciului său, repeđit din întemplantare, se înodase de chica perucei prin una din întemplantările acele, ce nu le poți numi neprobabile, pentru că se întemplantă abia odată într'o mie de casuri. Pălăria savantului mișcată de opintirile dlui Goefle de a-și destace biciul, sbură ca o pasere neagră pe zăpadă; peruca urma chicei, chica nu voia să se lase de pleasna biciului, care dl Goefle n'avea timp a o desface și care, așa terminată într'o masă de peri, plini de pudră, își perdue toată puterea, tot efectul său stimulant asupra șoldurilor generosului Loki. În primul moment de triumf învingătorul Larrison n'a vădut nimic; dară țipetele și injurăturile lui Stangstadius, care cerea peruca sa dela toată lumea și care-și învălîse capul cu năframa, atrase îndată atențiunea sa.

— El este! esclamă geologul indignat, arătând spre dl Goefle cel mascat; este bufonul acela italian,

omul cu masca de mătăsă! El a făcut-o într'adins, mișelul! Așteaptă, așteaptă, hoțul de juglău! am să-ți dau o sută de palme ca să te învăț a batjocori pe un bărbat ca mine!

Mânia lui Stangstadius desteptă un hohot imens de risete și numele lui Cristian Waldo fu aclamat de toate persoanele escursiunei; dară în curênd scena se schimbă. Stangstadius, ațîțat de risetele acestei tinerimi impertinente, năvăli asupra răpitorului perucei sale, care stând în picioare în sania sa, arăta trist pricina biruinței sale ce sâmana cu un pește în capêtul unei udițe.

În momentul când dl Goefle cu glas prefăcut, acasă pe Stangstadius în termini comici, că i-a făcut posna aceasta pentru a împedeca pe calul său a birul și a ajunge în cinste la țintă, savantul, care, cu picioarele sale neegale și cu brațele sale strimbe era agil ca o maimuță, să urcă în dosul său îi smulse pălăria și masca și nu se opri în proiectele sale de resbunare până ce recunoscu cu surprindere pe amicului său Goefle, la moment salutat prin aplaudări unanime.

Deși dl Goefle nu era recunoscut de toți cari erau acolo, numele său rostit de mulți fu aclamat cu simpatie. Svedii sînt foarte mândri de celebritățile lor și cu deosebire de talentele, cari valorifică limba lor. Altcum cinstitul caracter a doctorului în drepturi și spiritul său renumit îi asigura

ință, sînt pionerii unei mișcări mari sudslavice. Noi nu ne vom mira, dacă preste scurt timp vom primi dela fruntariile muntene grene fel de fel de noutăți, potrivite de a ne întări în presupunerile noastre“.

„Și în adevăr, continuă acel diar, o telegramă din Viena ne raportează despre ivirea unei așa numite „bande de lotri“ în Erțegovina, care ar fi de 50 capete de mare, pe carea însă o am recomanda cu toată căldura atențiunii factorilor conducători. În Erțegovina „bandele de lotri“ nici odată nu s'au deosebit de „eroii libertății“. Să nu uităm mai departe ce a știut face „puținica Erțegovină“, sprigină de Muntenegru. Sîntem departe foarte de a voi să alarmăm, avem însă să observăm, că acum, mai mult ca ori cînd altă dată este imperativă represiunea bandelor de lotri. N'ar strica nici o esplicare amicabilă cu principele de muntenegru.

Dela Berlin se telegrafează că țarul Rusiei se va întîlni cu împăratul Wilhelm la Kiel.

Ce se va alege din atîtea întîlniri de capete încoronate și de diplomați, nu se scie, vedem însă că la Kopenhagen, unde împăratul rusesc, împărăteasa, regele și regina Greciei, vre-o câți-va principii britanici sînt adunați în giurul regelui Danemarcei, a mai perigrinat și capul cabinetului din London, Gladstone. În Berlin, se țice, că prezenței lui Gladstone în Kopenhagen nu trebuie să i se atribute însemnătate mare politică.

Situațiunea României.

„Românul“ în nrul din Dumineca trecută a început, pe cum se vede, o serie de articoli despre situațiunea României. Reproducem în cele următoare articolul din nrul său de Marți despre aceeași temă.

Eată articolul:

„Conferența dela Gastein între principele de Bismarck și d. Ion Brătianu a făcut în Europa tot atîta șgomot cât a produs mai înainte intrarea Italiei în alianța austro-germană.

Pentru ce acum organele cele însemnate ale Europei în genere și ale Franciei în parte, pun pe același picior Regatul Italiei, care are 29 milioane de suflete, cu Regatul României care n'are decât cinci milioane?

Eată cum, în felul său, esplică „Les Débats“ dela 9 Septembrie, însemnătatea ce se dă astăzi României:

„Austria, Italia, Sîrbia și în fine România vor făptul în centrul continentului un fel de asociațiune diplomatică condusă de un singur gerant ale cărui puteri vor fi ilimitate. Mulțamită acestei combinări, guvernământul din Berlin nu va mai esercita o egemonie de fapt, ear o adevărată dictatură. Englitera va trebui să se resemne la o politică insulară, pe cînd Franția și Rusia vor fi lipsite de legitima lor înriurire în afacerile Europei.

„Să înțelege foarte bine că Germania și Austria să fi căutat să-și asigure concursul guvernământului din București. România, a cărei intervenire a fost decisivă la Plevna, va avea un rol tot atîta de mare și însemnat în cas cînd ar izbucni un conflict între Rusia și coalițiunea condusă de Germania.

„Fără să aibă trebuință să-și impue grele sacrificii și să ia o parte activă la luptă, va fi de ajuns regelui Carol să fie în privința aliaților săi dela 1877 o neutralitate ceva rău voitoare? pentru a întrerupe ori-ce comunicare între Rusia și poporațiunile de gîntă slavă din peninsula Balcanilor.

afecțiunea și respectul tinerimei. Lumea voia să-l proclame drept învingătorul alergării și el avu multă osteneală a împedea pe bunul maior de a-i ceda prețul care consta într'un corn de beut, curios țizelat, împodobit cu caractere runice de argint. Era o copie esactă a unei anticități prețioase din cabinetul baronului, găsită cu prilegiul săpărilor făcute în hogar cu vre-o câțiva ani mai înainte.

— Nu, nu, scumpe maior, țise dl Goefle, băgînd în buzunar masca de aci încolo nefolositoare, precînd Stangstadius își puse peruca earăși în cap, eu n'am alergat decât pentru onoare, și onoarea mea, adecă onoarea calului meu nefiind nici decăt pătată prin vre-o câte-va secunde de întîrziere cu nefericită perucă cu tot, eu sînt mîndru de Loki și mulțamit cu mine. A-și fi încă și mai mulțamit, adause el eșînd din sanie, dacă a-și scî ce a devenit cureaua de pe fruntea acestui biet animal care se va reci.

— Eată-o, îi țise Cristian lin, apropiindu-se de dl Goefle; dar fiind că te-ai demascat nu-mi rămîne alceva decăt a te părăsi, scumpul meu unchiu; Cristian Waldo putea se aibă un servitor mascat, dară dta nu.

— Ba nu, nici decum, Cristiane eu nu te las, răspuse dl Goefle. Noi se privim împreună aspectul lacului din vîrfurile hogarului și să ne reîntoarcem împreună la Stollborg. Veți, să incredințăm

„Să presupunem, din contra, că Românii ar face cauză comună cu guvernul din Petersburg, și veriga care lipsește lungului lanț slav, care se întinde dela țermurile Balticeii la gurile dela Cattaro se înlocuiește îndată. Amenințată nu numai de a fi luată în răspăr din partea Sudului dar de a se vedea în încăerare cu gravele greutăți din lăuntru ce negreșit i le vor rescula naționalitățile lucrute de o propagandă activă panslavistă. Austria s'ar sfii de a se arunca de bună voie într'o aventură al cărei desnodămînt cu greu s'ar putea prevedea.“

„Débats“ spune apoi că-i este greu să-și esplice cum România s'a apropiat de Germania, care a esclus'o din conferența dela Londra; că i se pare cu totul peste puțință de a admite, că ministrul român ar fi sacrificat libertatea de acțiune a țerei sale fără a cere îndestularea amorului propriu național al concetățenilor săi, și apoi încheiă în modul următor:

„Se poate că după ce a avut puține cuvinte de a se felicita de tîrgul făcut la 1877 cu Rusia, Românii se nu mai voiască se contracteze acum cu Germania și Austria o asociațiune și mai puțin folositoare. Totuși rolul lor în această negociare trebuie să ne producă mai puțină surprindere decăt neprevăderea Europei, care creșînd că regulează navigarea unui fluviu internațional, a produs mijloace de acțiune de cari diplomația austriacă pe placu-i dispune.“

„Les Débats“ critică cu multă delicatete înțelegea ce se țice că s'ar fi făcut între România cu Germania și Austro-Ungaria.

Țiarul frances nu numai că nu acuză, precum fac unele țiare române, dar arată însemnătatea ce a dobîndit România prin acțiunea ei dela 1877; amintesc apoi trista monetă cu care i s'a plătit însemnata ei acțiune dela Plevna și sfîrșesc recunoscînd că acțiunea Franciei și a Europei, în privința Dunării, a fost atît de rea în cît a silit pe ministrul român se caute acum la Gastein îndestularea amorului propriu al concetățenilor săi.

Mulțamind marelui țiar pentru nobilitatea cu care vorbește despre noi în această privință, sîntem datori să țicem și noi câteva cuvinte în această cestiune.

Începem mai întîiu prin a aminti că învederat este, după toate relațiunile, că pînă acum nu sînt decăt convorbiri, încercări de înțelegeri și nimic mai mult.

Al doilea. Dunărea nu este pentru noi o cestiune de amor propriu ci de drept și de existență națională.

„Débats“, care din nenorocire pentru noi, ne-a combătut în dreptul nostru și în cele mai vitale interese pentru noi, să înșeală astfel chiar acum cînd recunoaște nedreptatea ce ni s'a făcut de cătră Franția.

Comparațiunea ce se face între noi și Italia este asemene foarte nedreaptă.

Italia este o națiune, care avînd 28 de milioane se poate apăra cu lesnire de vecinii, cari ar voi să o atace, pe cînd noi nu sîntem decăt cinci milioane și fruntariile noastre de pretutindeni sînt deschise, cu totul lipsite chiar de cea mai mică fortificare.

Italia scie bine că nu poate fi atacată de Franția; este puțință ca Franția să se unească cu Germania și cu Austria pentru a distruge Italia cea mare ce prin sângele ei a smuls'o de sub domnia Austriei.

Posițiunea noastră din nenorocire este cu totul alta.

calul meu unuia din țeranii acestia și să ne suim acolo sus. Să dăm pe cărarea aceasta, ca să ne ferim de curioși, căci fie care mască neagră nelinicesce și eu vîd că lumea o să ne împresoare și să ne întrebe.

XI.

Pre cînd Cristian și dl Goefle se îndepărtară pe ascuns în dosul mormîntului, partea cea mai mare a societății se reîntoarse la castelul nou, aflînd suirea hogarului prea obositoare și gerul prea mare. Totul era pregătit într'o escavațiune a solului pe carea jumătate, un cort unde era vorba să se ia ponciul; doamnele însă refuseră și bărbații urmau cu încetul esemplul lor. Coborînd, cam la vre-o jumătate de ceas, Cristian și avocatul de pe plat-formă unde se topia statua, prea încălțită de vecinătatea torțelor de reșină, ei intrară din curiositate în peștera aceea împodobită și închisă cu tapiserii, și găsiră acolo pe Larrison cu locotenentul său. Ceialalți juni sclavi amorurilor lor se retraseră, sau sclavi cailor lor de cari le era teamă că se răcesc, pleaseră s'au se găteau se plece.

Osmund Larrison era un june amabil, care făcea posibilul său pentru a avea spiritul francez, dar care, din norocire pentru el, avea inimă pentru patria sa. Locotenentul Ervin Osburn era una din naturele acele bune și sincere, care nu pot nici măcar cerca a se schimba. El avea toate calitățile

A trebuit se facem o revoluțiune pentru a scăpa de absoluta domnie a Rusiei.

Revoluțiunea noastră, cădînd împreună cu revoluțiunile franceze, germane, italiene și ungare, a trebuit resboiul anglo-franc contra Rusiei și puterica protecțiune a împăratului Napoleon III, pentru ca să ne scape de domnia rusească și de ocupațiunea austriacă și să ne lase se făptuim unirea principatelor și să ne alegem un principe.

Înainte resboiului dela 1877, știut de toți este, că luptarăm în Franția, în Englitera, în Germania, în Austria și la Constantinople pentru a ne pune în pozițiune să păstrăm neutralitatea; și toate aceste puteri mari fără milă și păcat ne lăsară în gura tunurilor turcesci și rusesci.

Luptarăm singuri cum puturăm și dobîndirăm, că Rusia în schimbul serviciilor ce-i făceam, deschîdîndu țeara, să ne dea înscris că ne garantează întregimea teritoriului ce'l aveam.

La Livadia, cînd dl Brătianu a țis că se vorbesce că Rusia ar fi voind să ne ia Basarabia, principele Gortschakoff față cu generalul Ignatieff, a protestat cu indignare.

În ori-ce cas înscrisul pentru întregimea teritoriului s'a făcut.

Noi am dat puternicului nostru vecin îndecit mai mult de cît ce ne am fost legat a-i da prin menționatul contract. Ca resplătă marele imperiu smulse o coastă a micului principat.

Puterile cele mari, între cari Englitera, Franția și Italia, de gîntă latină, deteră Basarabia Rusiei, prin tratatul dela Berlin.

Un fapt tot atîta de dureros din punctul de vedere moral.

Dl. Waddington, fiind prim ministru al republicii franceze, pe cînd cald era încă sângele frances vărsat la 1870 și 1871, a țis președintelui Camerei române:

— Ați făcut rău de n'ați primit compensările ce vi s'au oferit la Berlin, pentru a ceda de voie Rusiei Basarabia

Președintele camerei noastre i-a respuns că Românii au învățat dela învețătorii lor francesi, că cu nici un preț nu trebuie să-și vîndă chiar un centimetru din patrie.

Tot primul ministru al republicii franceze sub pretestul articolului în privința Israeliților, n'a voit se recunoască independența României pînă ce, ca să țicem astfel, nu i-a dat voie principele de Bismarck.

Tot d. Waddington a fost ursit să subscrie nedreptul tratat dela Londra care violează tratatul dela Berlin și prin proiectul făcut de francesi și remas vai! sub numele de „proiect frances“, recunoaște pe Austro-Ungaria ca riverană a Dunării dela Porțele de fer pînă la mare.

Insuși marele țiaru „les Débats“ recunoaște că Germania esercită „o adevărată dictatură“

Recunoaște că din felurite cauze „Englitera trebuie se se resemne la o politică insulară și Franția și Rusia să fie lipsite de legitima lor înriurire în afacerile Europei“.

Cînd dar aceste mari și glorioase națiuni recunosc că sînt atît de slabe prin divisarea lor, în cît caută să-și plece capul în fața „adevăratului dictator“;

Cînd din nenorocirea noastră Rusia, în loc de a ne reda ea însăși de bună voie și ca resplătă marilor serviții ce i-am făcut, restul Basarabiei, ce pe nedrept ne a luat-o la 1812 precum mai înainte

unui oficer escelent și a unui cetățean brav cu toată bunătatea unui bărbat sănătos, care nu-și sparge capul de lucruri cu cari n'are de a face. Larrison era amicul său, șeful său și Dumneșul său. El nu-l părăsea ca și umbra sa și nu mișca un deget fără scirea sa. El îl consultase chiar și la alegerea miresei sale.

Cît observară acesti doi amici pe dl Goefle, se repeziră cătră el spre al oprî, jurînd că el n'are să părăsească hogarul pînă ce nu le va face onoarea a bea cu dînsii împreună. Ponciul era gata și numai de aprins.

— Eu voesc esclama Larrison, să pot țice că am beut pe hogarul lacului, în noaptea de 26 spre 27 Decembre, cu doi bărbați vestiți în diferile specialități, cu domnul Edmund Goefle și cu Cristian Waldo.

— Cristian Waldo! țise dl Goefle; de unde vrei să-ți iei?

— De aici, din dosul dtale. El este întrebat ca un biet cutare, el este mascat, dară tot atîta el a perdut una din mînușele sale groase și urite și eu am recunoscut mîna sa albă, care o am vîdît din întemplerie în Stockholm și am privit-o cu atîta atenție, încât o a-și recunoaște dintr'o mie. Veți, domnule Cristian Waldo, dta ai mîna foarte frumoasă, dară ea are o particularitate: degetul cel mic dela mîna stîngă e ceva indoit în jos și dta

ajutase pe Austria de a ne lua tot în acest mod Bucovina, Rusia ne reia și partea ce ne o înapoiase;

Când Englitera și Franția, cari au fost subscriși tratatul dela Paris — sancționat prin sângele vărsat pe câmpiele de luptă — subscriu ele însele nedreapta răpire din tratatul dela Berlin;

Când ele subscriu apoi nedreptul și ilegalul tratat dela Londra, prin care ne vedem junghiați chiar de mâna Franței, culpabili se fim oare dacă Germania ni-ar oferi acum chieșășuirea neutralității noastre în resboiul viitoriu și noi am primi o asemenea propunere?

Nu scim negreșit, precum nimenea nu scie în mod pozitiv, ce cugetă să facă marele dictatore al Europei. Asemenea nu putem ști ce s'a propus primului consilier al Regelui Carol și ce el a putut primi *ad referendum*, până se va înțelege cu națiunea. Scim însă toți că nu va putea primi în ceștiunea Dunării de cât cele cuprinse în nota depusă pe masa congresului dela London.

Scim că el la cas de neapărată trebuință ar putea primi *ad referendum* ca românii se combată pentru liberarea unei națiuni dar nici odată pentru subjugarea vr'unei naționalități.

Scim că, din cauza pozițiunii noastre și a purtării celor mari cu noi, românii doresc neutralitatea, deși se scie că neplăcută și stearpă este neutralitatea.

Scim în fine, că acum chiar când toate puterile cele mari au scris propunerea franceză care recunoaște pe Austria putere riverană pe Dunărea ce aparține Serbiei, Bulgariei și României, numai România cea mică a declarat, că nu va subscrie ea însăși nedreptatea. Puterile cele mari toate în unire și-au plecat capul și au *șis da* și numai mica și mult lovită și calumniata România a *șis nu*.

Din Bucovina.

Rădăni în 14 Septembrie 1883.

Astăzi s'a constituit în Suceava societatea „Școala română” cu scopul de a sprigini studenți sâraci la școlile de toate categoriile.

Trebuința societății acesteia a fost acum de mult simțită, dară mai ales, decât a sistat Ministeriul de culte din Viena stipendiile din fondul relegiunariu. Făcându-se sistarea aceasta, s'a pretecat, că mijloacele fondului n'ar ajunge pentru stipendii, în faptă însă a fost tendința de a îngreuiua studenților cursul studiilor.

„Școala română” e așadar constituită și acum se cere activitate vie și serioasă. Dară în acțiunea aceasta se nu fim ambițioși a da și a primi numai oferte mari, florini și deci de florini, ci se ne mulțămim cu cruceri, dară se căntăm numai ca ofertele se fie adese și făcute de toți.

Mari oferte nu putem cere nici putem da, pentru că sîntem oameni sârăciți. Comercianții și meserieșii noștri de odinioară s'au stins, tîrgoveții noștri cu realități însemnate au dispărut, țărănimea a sârăcit, perdînd în mână streină mii de fălci de pămînt strămoșesc, moșiele proprietarilor celor mari sînt parte vîndute, parte rîu ipotecate, eară inteligența noastră licuresce prin deregătorii ici și colo ca o stea rătăcită. Va se *șică* materialicesce și spiritualicesce sîntem rîu reduși.

Din calamitatea aceasta însă trebuie să eșim și altă scăpare nu-i decât școala, adică lumina minții și îmbunătățirea moravurilor. Aici în țeară e încuibată, pelîngă nesciință, beția, trîndăvia, uriciosul joc de cărți, nepăsarea și altele. Dacă ar merge cu aceste și de acum

înainte tot așa cum a mers până acum, atunci nu trebuie minte ageră la o prevedere, că în altă sută de ani sîntem sterși din țeara aceasta.

Întreprinderea cu, „Școala română” nu e așa dară un lucru de ambițiune al cător-va sau o floare la urechiă, ci o necesitate imperioasă. Dela dînsa abia atîrnă a fi sau a nu fi al nostru în țeara aceasta.

Să ne grăbim deci a o sprigini cu toți din toate părțile, cu toată căldura și pe toate căile legale, sciind bine că făcînd aceasta, lucrăm la întărirea vieții și perpetuarea existenței noastre în țeara asta frumoasă și mănoasă.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman”.

Abrud, 2 Septembrie. (Dela adunarea generală a reuniunii învățătorilor greco-orientali din districtul Abrudului, ținută în 26—29 August a. c. în Abrud.) Pe *șică* ce merge se convinge omul tot mai mult despre folosul și trebuința întrunirilor învățătoresci.

Cine a luat parte, numai în trei ani de a rîndul, la adunările reuniunilor, — după cum s'a întîmplat și cu scriitorii acestor notițe — s'a putut convinge despre frumosul progres ce acelea l'au făcut în scurtul timp de când sînt înființate. —

Pentru că însă Reuniunile noastre seși poată câștiga vașă și importanța ce într'adevăr o merită și pe care trebuie s'o aibă, — mai curînd sau mai tîrziu, după cum vom fi cu toții de zeloși față cu această instituție modernă — se cere ca și clerul seși dea mai multă atenție.

Vîdînd poporul cum Directorii școlilor, preoții, nu consideră de loc întrunirile învățătoresci, de sigur că și el le ține de nisce netrebnice lucruri dăscălesci. Cu prilegiul adunărilor învățătoresci s'ar putea sădî multe lucruri frumoase în mijlocul poporului nostru, dacă acelea, adunările, ar fi aprețiate din toate părțile, așa după cum o merită aceasta.

La adunarea generală din Abrud, afară de învățători — mi-se pare că 40 la număr — n'au luat parte de cât părintele protopop dl Ioan Gall, carele în calitate de president al Reuniunii — cu ne însemnate intreruperi — a fost totdeauna în fruntea adunării. — Părintele administrator protopopesc al tractului Lupșa dl Danciu și parochul din Bucium-Cerbu dl I. Todescu, care, spre laudă-i fie *șis*, în toți anii onorează adunările învățătoresci cu a sa prezență și . . . finis . . .

Adunarea a fost fericită a avea comisariul consistorial pe d. prof. seminarial Dr. Ioan Crișan, carele cu un zel particular a luat parte la toate debaterile lămurind până în cele mai mici amănunte diferite chestii, — cu ajutoriul multelor cunoștințe ce le are. Au fost instructive cu deosebire explicările D-Sale din normativul școl. — Șș-ii referitori la datorințele învățătorilor —, prelegerea practică din limba maternă — o poezie — în al șeselea an de școală și lămuririle referitoare la purtarea deosebitelor registre școlare.

Reuniunea recunoscătoare i-a și adus mulțămire prin organul președintelui ei.

Momentele mai însemnate, petrecute cu ocaziunea acestei adunări, afară de cele schițate deja mai în urmă, — au fost rapoartele diferite ale oficialilor reuniunii, — prelegerile practice din limba maternă — trei la număr: I—II, III—IV și V—VI-lea an de școală — și de Geografie.

— Nu este nicăiri obiceiul a invita ca oaspe pe un om, plătit se facă pe oaspeți să ridă. Eu nici na-și fi avut cuvînt a mă afla vătîmat, dacă m'ar fi scos pe ușe afară și eu m'am și espus la aceasta deși este o prostie. Eu totuși am o scusă: eu călătoresc pentru a cunoaște țerile ce le percurg ca se am amintiri și ca să le descriu. Eu sînt un fel de cărturar observator care-și face notițe, ceea ce nu vrea să *șică* că eu sînt un spion diplomatic. Eu mă ocup de artele frumoase și de științele naturale mai mult decât de datini și obiceiuri dară toate mă interesează fiindcă am fost deja în alte trei țeri a lumii m'a cuprins dorul de a revedea lumea, lucru ciudat lumea cu tot lucsul său, în fundul munților, a lacurilor și a gheții dintr'o țeară în aparență neaccesibilă. Fața mea însă par că nu-ia plăcut baronului de aceea m'am dus astăzi în casa lui cu masca. Dvoastră mi-ați dat a seară sfatul a nu mai merge la el nici de cum?

— Și noi țî-l am da și acum încă, scumpe Cristiane, răspunse maiorul, dacă baronul și-ar fi adus aminte de incidentul de ađi-noapte; dar boala sa par' că l'a făcut să-și uite. Totuși păzesce-te de servitorii săi. Ascunde-ți fața și se vorbim franțozesce căci eată oameni de ai sei, cari ne aduc ponciul și cari poate te au vîdît la bal. (Va urma.)

S'a primit o propunere de cuprinsul, că nefind cărțile noastre școl. compuse de așa precum cere normativul și multe, mai avînd și alte scăderi, Prea Venerabilul Consistoriu archidieceșan se se îndure grațios a publica premii corespunzătoare pentru cele mai bune cărți de școală compuse în spiritul normativului, — cari să fie introduse în toate școlile noastre din archidieceșă și în chipul acesta încă să ajungem la uniformitate.

Trebuind ca reuniunea să se constituiască în mod definitiv — fiind aprobate deja statutele făcute pe baza noii arondări — oficialii vechi își depun mandatul.

După ce, la propunerea unei comisii, se votează unanim mulțămire protocolară, fostului president — d. protopresb. Ioan Gall, — pentru neobositul zel cu care a condus afacerile reuniunii și pentru interesul deosebit ce l'are față de corporațiunea învățătorescă în general, — se purcede la noua constituire al cărei rezultat este următorul:

President: Ioan Gall protopresbiter, vice-president: Gr. Sima, secretari I. Aron Cioran, II Alexandru Sava, cassariu Solomon Coroiu, controlor: Vasile Corpade, bibliotecariu: Ioan Motora.

Ear de membrii în comitet: Nicolae Corcheș, George Nicola, Ioan Bota și Ioan Lup.

Resultatele adunărilor noastre ar putea fi și mai de seamă dacă s'ar unî cu noi și clerul. Am fi un trup și o inimă. Lucrînd în unire, mai curînd am ajunge ținta dorită, fericirea mult cercatului nostru neam.

Să ne facem un zid chinezesc, căci numai atunci vom fi asigurat viitorul urmașilor. Lucrînd fie care după cum ne tae capul, puțin sporiu facem.

S.—Ima.

Scrisori din Bulgaria.

Corespondență particulară a „TELEGRAPHULUI”.

Plevna, 31 August.

Cu prilegiul înăgurării monumentului ridicat de Români pe locul unde s'a dat crîncena luptă dela Grivița, Bulgarii au voit și au isbutit să dovedească ținerea lor de minte pentru jertfele împlinite de țeara noastră, avînd de țintă și desrobirea lor.

Frățescă a fost primirea ce Bulgarii au făcut delegației armatei care merse în țîua de 30 August la Grivița spre a onora memoria vitejilor căduți pe acele locuri și orașul Plevna ar_ăta că la școala îndelungatelor asuprii suferite sub Turci a învățat să prețuească pe acei cari le-au făcut bine fără nici un interes.

30. August, fiind țîua A. S. Prințului Alecsandru, se țînă un Tedeum în Plevna; după aceea se dete cotire proclamațiunii Principelui prin care se convocă o Constituantă spre a da din nou o Constituție țerei, răpită acum 2 ani.

Cu această ocazie, directorul școlii normale din Plevna d. Briljanoff, un bărbat cu mare curagiu cetățenesc și un înfocat apărător al libertăților publice, deputat în desființata cameră, rostî cam următoarele cuvinte:

Fraților,

„Ce *șică* frumoasă este astăzi; pe cer e soare; pe pămîntul nostru e libertate; avem drepturi; ne bucurăm de copii și de familiile noastre; sîntem stăpâni în casele noastre. — Dar acum 6 ani tot astfel era? Atunci era iataganul turcesc; atunci era împilare și nedreptate; eram bătuti ca vitele și Bulgarul nu scia unde să-și ascundă capul de relele ce l'amenințau.

Cum însă s'a făcut această schimbare de care ne bucurăm astăzi? Prin vr'o minune? Din chiar senin? Nu.

A venit un om cu brațul de fer, a venit Regele Carol I cu vitejii sei osteni, s'a unit cu puternicul Impărat al Rusiei, și acest braț de fer a sdrobotit jugul de fer al musulmanilor.

Cum dar putem noi să nu iubim pe Români și să nu avem recunoștință pentru dînsii?

Cine e Bulgar turcit numai acela trebuie să fie nepăsător astăzi; cine însă e Bulgar cu inimă și patriot acela trebuie să meargă la Grivița spre a se închina cu respect în fața monumentului ce se ridică astăzi spre aducerea aminte a eroilor oastei Române, căduți la asalul și luarea Griviței. Bătrîni, tineri, femei, toți sînt datori să facă pelegriagiul la Grivița, ca să onoreze memoria vitejilor ce au murit și pentru a le ar_ăta recunoștința lor.”

Cuvintele adine simțite ale acestui orator de frunte răsunit mare au găsit în mulțime; toată Plevna cu un avînt minunat se afla în fața paraclisului dela Grivița când se s_ăv_ăși serviciu bisericesc pentru sfințirea lui.

Serviciul divin odată s_ăf_ășit, generalul Ipatescu, colonelul Herckt și colonelul adiutant Candiano, toți aceștia delegați ai armatei, au rostî cuvinte insuflete de nobile simfeminte. Colonelul Candiano în cuvîntul său a *șis* între altele:

Iubiți mei Camarași și dlor

„Sînt șese ani astăzi de când soldații noștri au înscris cu sângele lor în cartea veacurilor țîua Griviței; cu acest sânge s'a plămădit din nou mărirea României.

Mulți viteji au cădut pe acest cîmp de luptă, și țeara recunoscătoare spre aducere aminte, le-a ridicat acest monument, care va fi o dovadă neperitoare despre purtarea Românilor în Bulgaria.

Suflete nobile și alese de D_șeu, suflete ale eroilor noștri, înmormențați aci, voi ce fluturați acum impregiurul nostru, bucurați-vă, căci din vieța voastră ați dat vieța

nu-l poți desfăce de tot, chiar când deschiđi mâna cu francheță și din toată inima. Nu-ți aduci aminte de un officer, care te-a v_ăd_ut în Stockholm scăpînd un băiat de corabie de furia unor marinari beți? Era în port, dta eșai din baraca dtale, erai încă mascat; servitorul dtale a fugit. Băiatul, fără dta, ar fi perit: îți aduci aminte?

— Da, domnule, răspunse Cristian; officerul acela erai dta care treceai și trăgînd sabia ai luat pe bețivii aceia la goană; după aceea, m'ai făcut să urc în trăsura dtale. Fără dta m'ar fi ucis.

— Ai fost un bărbat cu inimă cel puțin, *șise* Larrison. Vrei să-i dai încă odată mâna ca atunci?

— Din toată inima, răspunse Cristian strîngînd mâna maiorului.

Apoi luîndu-și masca jos:

— Eu n'am obiceiul, *șise* el adresîndu-se către dl Goeffle, a-mi ascunde fața înaintea oamenilor ce-mi inspire încredere și afecțiune.

— Cum! esclamară împreună maiorul și locotenentul său, Cristian Goeffle amicul nostru de a seară?

— Nu, Cristian Waldo, care a furat numele dlui Goeffle și căruia dl Goeffle a binevoit a-i ierta o impertinență mare. Chiar ađi-noapte te-am recunoscut, maiorule.

— A! prea bine. Dta ai asistat la bal în ciuda prejudețelor baronului, care poate n'ar fi avut bunul spirit a te invita.

Bulgariile schingiuite, căci din viața voastră s'a născut înălțarea și neafirmarea țerei noastre.

Regele și căpitanul ce ne-a adus la biruință, Regina, muma statornică a suferințelor, vă salută, astăzi ca totdeauna, cu mândrie, cu respect și cu o nemărginită iubire.

Pot peri Carpații, se pot scufunda Balcanii, pomenirea voastră însă nu va fi nici o dată prada uitării.

În asemenea solemne momente, nu trebuie să uităm pe mărinimosul împărat Alecsandru al II-a, care a fost părtaș în aceste lupte și care a privit cu ochii sei cum soldații noștri au sciut se moară pentru a-și împlini datoria.

Sfârșind, colonelul Candiano depuse în capelă, în numele regelui și a reginei o coroană de stejar aurită pe care sta inscripția:

Regele și Regina, Vitejilor ostași Români, morți pentru îndeplinirea Detoriei.

Colonelul Herckt depuse o coroană în numele armatei. După aceea primarul Grivița dete o masă soldaților ce făceau parte din deputațiunea oastei române. — El bău în sănătatea Suveranilor români. — Văzduchul răsuna de mulțimea, ce aclama cu entuziasm numele Regelui și Reginei României.

Seara orașul dete un banchet deputațiunii; toți notabilii Plevnei erau față.

Domnul I. Balanov închină românesce pentru România și Români, arătându-le recunoștință.

Domnul C. N. Costovici închină românesce pentru colonelul Candiano și Batalionul al 2-lea de Vânători ce luase Grivița.

Domnul Briljanoff în termeni călduroși și energici aduse aminte strălucirea Imperiului Bulgaro-Român și timpii Ioanișilor și Asanilor; aduse aminte grozava prigonire a Turcilor și cum România fuse tot-deauna muma și scăparea Bulgarilor asupriți; aduse aminte săngeroasele lupte din urmă și vitejia Românilor și sfârși închinând pentru Regele Carol I. și voinica sea armată.

Cu entuziasm, ce cu greu sar putea descrie, fură primite toate aceste toasturi.

Oficerii români închină pentru principele Alecsandru oaste și poporul bulgar.

Așa dar această sărbătoare este o puternică dovadă că în inima națiunii Bulgare bine-facerile Românilor sânt adenc

săpate și că bueltirile oficerilor ruși din Bulgaria pentru a băga vrajba și a departa pe bulgari de români, au rămas sterpe.

Varietăți.

* (Majestatea Sa împăratul și regele Francisc Iosif) a denumit pe regele Milan proprietariu a unui regiment de infanterie austro-unguresc și biroul de corespondență din Budapesta anunță din Belgrad, că evenimentul acesta este salutat acolo cu mare bucurie.

* „Budapesti Közlöny“ publică demisionarea lui Patyanszky din postul de comite suprem al Caraș Severinului. Agendele le va purta de o camdată comitele suprem al Aradului, Tabaidy, pe lângă ținerea funcțiunii sale actuale.

* (De ale garnisoanei). Duminecă dimineața a plecat batalionul al patrulea din regimentul 82 de infanterie, br. Schönfeld, la Orlat.

* (Reg. 6 de infanterie, „Regele României“), după o petrecere de opt ani în garnisoană în Budapesta a plecat Marți la Seraievo.

* În Cluj s'a confiscat deunăzile o notă de stat de 10 floreni, fiind că era falsă. Nota era făcută cu mâna; dar așa de bine, încât numai cu băgare de seamă deosebită s'a putut observa că e falsă.

* (De parte a ajuns.) Văduva Solymosy după ce a avut nenorocire a perde pe fata Ester, fără a se sci cum, este condamnată a nu primi nici mângăere nici ajutoriu de frica jidovilor. Lucrul este astfel. Familia ministrului de justiție Pauler a voit să aranjeze o petrecere cu joc în favorul văduvei Solymosy. Fiind văduva Solymosy mama acelei fete, care a dat privilegiu la procesul celebru în care apărătorii cu procurorul de stat dimpreună au sărit într'ajutoriu acusaților jidovi, au isbutit a declara pe acușai inculpabili ear pe fata dispărută a o lăsa pradă uitării, — petrecerea cu joc arangiată, sau ce era să se aranjeze a fost timbrată de antisemitică.

Doamna, soția lui dr. Pauler avea să fie patronesa petrecerei. Impregiurarea aceasta s'a esplicat ca demonstrațiune contra sentenței dela Nyiregyháza. În apropierea ministrului president Tisza se vede că anumiți indiviși au făcut obiect de discusiune petrecerea și ministrul se vede mai departe că a înțeles cauza interesării de petrecere. Pentru ca se dovedească superioritatea în priceperea politice patriotice Tisza s'a esprimat fără de rezerve și în defavorul văduvei. Aceasta a venit la cunoscința ministrului Dr Pauler. Acesta a venit la Tisza și la întrebare; este adevărat escelență, că nu-ți place că soția mea și fia mea vor funcționa în balul pentru văduva Solymosy? „Tisza la acestea după ce si-au îndreptat ochelarii a respuns: „Mie prietine Pauler, n'are de loc se nu-mi placă. S'ar putea întempla însă ca ție se nu-ți placă, dacă ași disolva cu panduri“ petrecerea la care soția ta este patronesă. În același moment s'a telegrafat o telegramă la Badacioni unde avea să fie petrecerea. În ziua următoare se dicea că petrecerea de binefacere din motive neatârătoare de arangiatori nu va avea loc“.

* (Têrgul Sibiului de toamnă) din anul acesta a fost bunicele. Căutarea cea mai mare a avut-o vestmintele, încălțămintele și produsele pielăritului. Têrgul cel mai slab la avut, la toată întemplantarea hoții. Nu era destul de mare imbulzala, pentru ca să se practiceze meseria. Aceasta va fi cauza, că la têrgul acesta nu s'a făcut nici o arestare.

Loterie.

Mercuri 19 Septemvre 1883.

Sibiu: 54 74 83 50 81

Bursa de Viena și Pesta.

Din 19 Septebre n. 1883.

	Viena	B-pesta
Galbin	5.67	5.67
Napoleon	9.49 ^{1/2}	9.49
100 marce nemțesci	58.55	58.50

Nr. 387

[515] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii învățătoresci la scoala noastră confesională gr. or. din comuna „Lunca“ Protopresbiteratul gr. or. al Zarandului, se escrie concurs, cu terminul până la 25 Septemvre a. c. st. v.

Salariul împreunat cu acest post învățătoresci e 150 de fl. v. a., cuartir și lemne de încălțit.

Petițiunile concursuali, instruite în sensul legilor și a regulamentelor din vigoare au a se aterne subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Brad, 30 August 1883.

Georgiu Părău m. p., adm. protopresb. al Zarandului.

Nr. 197

[516] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea următoarelor stațiuni învățătoresci se escrie concurs cu termin până la 23 Septemvre st. v.

1. Vinerea, 2 posturi învățătoresci cu leașa anuală câte 300 fl. v. a. cuatir și lemnele necesare.

2. Orăștioara de sus, scoala centrală 300 fl. v. a. salar lemnele trebuincioase și cuartir.

3. Acmar, salariu 150 fl. v. a., lemnele necesare și cuartir.

Doritorii de a ocupa unul sau altul din aceste posturi au ași trimite cererile lor instruite conform legilor din vigoare oficiului protopresbiteral al Orăștiei în terminul sus indicat.

Orăștie, 29 Agust 1883.

Oficiul protopresbiteral al Orăștiei în conțelegere cu respectivele Comitete parochiale.

Nr. 260.

[514] 1—3

CONCURS.

În esecutarea înaltei ordinațiuni consistoriale dto 13 Iulie a. c. Nr. 2809. Pres. se publică prin aceasta concurs pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul Mercurei pe baza „Statutului Organic“ §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 și a instrucțiunii votate de sinodul archidiececan la 13/25 Aprile 1877 Nr. 191 §. 7.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi totodată și paroch în locul central al tractului, anume în opidul Mercurea, însă numai după ce parochia propresbiterală, carea de present e deja ocupată în mod definitiv, va deveni în vacanță.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sânt: a) venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutorul de stat și din tacele ce incurg pentru ședulele de cununie, pentru visitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterali; b) venitele ordinare ale parochiei de clasa a III-a.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc și scolar, având totodată a documenta o pregătire de cel puțin VIII clase gimnasiale s'au reale cu testimoni de maturitate, că au terminat studiile teologice la vre unul din institutetele metropoliei noastre și au susținut cu succes bun examenul riguros de calificațiune, cari s'au după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre un institut ortodox afară de metropolia noastră dar apoi au depus examenul de calificațiune înaintea comisiunii esaminătoare a consistoriului archidiececan.

Pot însă concurge și fără testimoniul de calificațiune profesorii de teologie și preoții hirotoniți înainte de introducerea examenelor de calificațiune, dacă în celelalte a calificațiunea prescrisă de mai sus.

În mod excepțional pot concurge și fără prescrisă calificațiune gimnasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acurateța manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avea dela consistoriul archidiececan specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voiesc a concurge la acest post, au ași aterne suplicile de concurs la Veneratul Consistoriu archidiececan în Sibiu în restimp de 30 de zile dela prima aparițiune a acestui concurs în foaia „Tel. Rom.“, alăturând câte o tabelă de calificațiune,

care se conțină date esacte și speciale în următoarele rubrici: numele, caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurentului, anii etăți, (anul, luna și ziua născerei) studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul, locul și categoria acelora) examenul de maturitate și altele; studiile pregătitoare teologice (anul și locul acelora) și examenul de calificațiune; serviciile de până acuma pe terenul bisericesc (timpul, locul și categoria acelora), în fine cunoscința limbelor și alte reflexiuni.

Datele din aceasta tabelă sânt de a se întări cu documente, cari să se acudă în original, precum: carte de botez, testimoni scolastice și de maturitate, testimoni teologice și de calificațiune, atestate de servicii bisericesci și eventualmente toate astfel de recomandări.

Mercurea, 30 August 1883.

Comitetul protopresbiteral al tractului Mercurii.

Ioan Droc m. p., paroch și administr. protopresb. președinte.

Basilii Greavu m. p., ca notariu.

Nr. 220

[513] 3—3

Prolungire de concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela scoala confesională gr. or. din comuna Poiana protopresbiteratul Gioagiului I concursul publicat în „Telegr. Rom.“ Nr. 84 85 se prolungește până la 15 Septemvre a. c.

Emolumentele sânt 200 fl. v. a., salariu anual cuatir gratuit și 6 orgii lemne de foc.

Petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare sânt a se adresa oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Gioagiului I în Hondol, posta ultimă: Secărămb (Nagyág).

Hondol 27 August 1883.

Vasiliu Pipoș m. p., protopresb.

Nr. 174

[517] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci la scoalele confesionale gr. or. din jos însemnatele comune bisericesci în protopresbiteratul Cetăței

de peatră se escrie concurs cu termin până la 20 Septemvre a. c. st. v.

1. În Văleni, salariu anul 200 fl. v. a., cuatir liber în edificiul scoalei și lemne pentru încălțit.

2. Finteușul-mare, salariu anual 200 fl. v. a. cuatir și lemne de încălțit.

3. Trestie, salariu anual 100 fl. v. a., și lemne de încălțit.

4. Făuresci, salariu anual 140 fl. v. a. cuatir și lemne de încălțit.

5. Fenațe, salariu anual de 160 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa vre-una din stațiunile susatinse vor avé ași ascerne petițiunile subscrisului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat instruite conform legilor din vigoare.

Cărpiniș, 17 August, 1883.

În conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Ioan Șovrea m. p., adm. ppresbit.

Nr. 186

[510] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la scoala populară gr. or. din Tilișca, protopresbiteratul gr. or. al tractului Săliștei, se escrie prin aceasta concurs cu terminul până la 20 Septemvre a. c. st. v.

Cu acest post este împreunat un salariu anual de 300 fl. v. a. solvinți în rate lunare anticipative, precum și cuatir liber în edificiul scoalei și lemnele necesari de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au ași aterne petițiunile lor instruite conform legilor în vigoare, până la terminul susindicat oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Săliștei; se adauge, că respectivul învățătoriu ales va fi dator a ținea în Dumineci și Săbători o strană în biserică, a instrua pe toți elevii umblători la scoală din cântările bisericesci și a ținea prelegeri cu un despărțământ al elevilor de repetițiune.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Tilișca, 14 August 1883.

Comitetul parochial.